

HODNOTA 3 KČ TGM 1925

POŠTOVÉ POUŽITIE

Ministerstvo pôšt a telegrafov sa rozhodlo zlepšiť vzhľad vydání výplatných známok a súčasne ich zabezpečiť proti ľahkému falšovaniu. Tak vznikli nové vydania známok, ktoré technikou tlače známok voľne naviazali na emisiu „Jubilejné známky 1923“. Emisia výplatných známok „T. G. Masaryk 1925 – korunové hodnoty“ (ako už hovorí vlastné označenia emisie), prinieslo ďalšiu zmenu a to vo vyznačovaní výplatnej hodnoty známok vyšších hodnôt v korunách. Dovtedy sa pri výplatných známkach používalo výhradne označenie v halieroch. Výnimku tvorí iba pretlačové vydanie PČ 1919, čo bolo spôsobené nominálnymi hodnotami pretlačovaných rakúskych a uhorských známok.

Vydanie známok TGM 1925 bolo obhájené v ustanovení č. 16 VMEPT č. 20 zo dňa 17. 2. 1925. Pochod na novú technológiu označenia v tlačení Česka si vyžiadalo rozsiahle modernizáciu strojového parku a to najmä uvedením do prevádzky ostatného systému Stäckny.

V I. obdobi tlače známok (známky I. typu), ktoré sa začala už začiatkom roka 1924, boli používané tlačové dosky vyrobené z pozostávajúceho gubanoplasticky ziskových štruktúr. Tieto dosky však mali veľmi malú odolnosť, čo bolo spôsobené nepriaznivým vplyvom chemického zloženia farieb a vysokým tlakom v tlačovom stroji (2).

Tab. 1 Základné údaje k vydaniu a hodnoteniu známok a celistvosti so známkou 3 Kč (najlacnejšie varianty)

Typ	Katalóg	Priesvitka	Razítkovaná známka [Kč]	Celistvosť [Kč]			Náklad v tis. ks	Dátum tlače od	počet tlač. dosiek	V obehu od
				■	■	□				
I.	192A	zvislá	200	1.200	?	900	17.880	4.1.1924	7	7.3.1925
	192B	vodorovná	5	20	100	10		14.2.1924	84	
II.	196	vodorovná	3	15	500	9	28.5.1925	3	aug. 1925	
III.	198	vodorovná	1	10	200	5	20.7.1925	1	dec. 1925	

Výsledkom na tieto nové tlačové dosky sa rozhodlo poistiť a spraviť už v začiatku roka 1925, aby bolo prístupné k príprave ďalšie technické označenie z plochých (rovných) dosiek, ktoré boli vyrobené na pomocnom zariadení amerického stroja Stäckny (známky II. a III. typu). Takže vyrobené tlačové dosky však neboli obľúbené a tlač prebehla z plochy. Z tabuľky tab.1 vyplýva, že nie sú známe konkrétne počty vytlačených známok v členení podľa ich typov. Ceny známok a celistvosti sú teda stanovené iba podľa ich výskytu na filatelistickom trhu. Najvzácnejšie sú celistvosti so známkami 3 Kč I. typu so zvislou priesvitkou (obr. 2).

Obr. 1 Základné použitie hodnoty 3 Kč za vnútroštátny doporučený list

Hodnota 3 Kč bola veľmi používaná najmä vďaka poštovním a dopravným listom s nižšou hmotnosťou do 20 gramov vo vnútroštátnych dopravných. Zachovávali jednoducho celistvosť pochádzajú prvoručne z domovej alebo ľahkej korešpondencie (obr. 1). Takovými zásielkami boli obvykle fraktované tromi známami s hodnotou 1 Kč.

Obr. 2 Ťažký dobierkový list z Ministerstva obchodu s vývozným povolením do Poľska

Vo väčšine prípadov sa stretávame s hodnotou 3 Kč v rámci zmiešaných frankatúr s vyššou hodnotou. Na obr.2 je ukážka dobierkovej obálky vyfrankovanej okrem iného známkou 3 Kč I. typu so zvislou priesvitkou.

Celková hodnota poštovného je 4,40 Kč (1 Kč – základný poplatok za vnútroštátny list, 3 x 30 h – príplatok za zvýšenú hmotnosť zásielky do 80 gramov, 2 Kč – doporučený príplatok, 50 h – dobierkový príplatok).

Obr. 3 Expresný firemný list do blízkej cudziny z Prahy do Mníchova so známami I. typu

Na obr. 3 je zobrazený expresný list do blízkej cudziny s dvomi známami 3 Kč I. typu s vodorovnou priesvitkou. Poplatok za expresnú zásielku bol od roka 1922 stanovený na dvojnásobok hodnoty a to aj 3 Kč. V mnohých prípadoch bolo lacnejšie poslať list letičkou dopravou. K letičkám náležalo sa v prípadoch kombinovanej dopravy prispôbovať ako k zásielkam so vzdušnou dopravou.

Dobierky dátum výkladom sa však celistvosť zničovali frankatúrou je 1. 10. 1925, keď bol zvýšený poplatok za predĺženie hmotnosti listu do cudziny (obr. 4). Do 30. 9. 1925 bol príplatok 1,25 Kč za každých začiatých 20 g hmotnosti listu nad základnú hmotnosť 20 g. Po tomto dátume sa bolo aj 1,50 Kč, čo vytvorilo možnosť vznikla doplniť frankatúru hodnotou 3 Kč za dopravný list do blízkej cudziny (2. + 2,50 + 1,50 = 4,-).

(Pokračovanie na nasledujúcej strane)